

ת"פ 62911/08/21 - מדינת ישראל נגד סביח אבו קרינאת

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 62911-08-21 מדינת ישראל נ' אבו קרינאת
תיק חיצוני: 68902/2019

בפני
מאשימה
נגד
נאשמים
החלטה
רקע:

סביח אבו קרינאת

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של ריבוי נישואין, בניגוד לסעיף 176 לחוק העונשין תשל"ז-1977.

לפי עובדות כתב האישום, הנאשם נשוי משנת 2007 לאישה הראשונה, ומיום 00.00.2018 נישא לאישה נוספת. הנאשם והאישה השנייה פנו לבית הדין השרעי בבקשה לתת תוקף לנישואיהם וביום 00.00.2018 נעטר בין הדין לבקשה ואשרר את הנישואים.

הבקשה:

2. ההגנה העלתה טענותיה המקדמיות בכתב, והיא עותרת לביטול כתב האישום בגין אפליה בהגשת כתב האישום; אכיפה בררנית ובגין פגם שעיקרו אי יידוע על זכות הנאשם לשימוע וכן חריגה מהנחיות בהעמדה לדין.

3. בטענת **האפליה** נטען, כי ההליך מקפח את הנאשם בהיותו מוסלמי אזרח המדינה לעומת אזרחי המדינה היהודים. נטען, כי סעיף 179 לחוק העונשין פוטר מאחריות פלילית יהודי שנישא על פי היתר מבית הדין הרבני וסעיף 180 פוטר מאחריות פלילית מוסלמי שנישא על פי פסק הדין של בית הדין השרעי, אך סמכותו מוגבלת רק למקרים ספציפיים: מחלת נפש או שבן הזוג נעדר לפחות שבע שנים. מכאן הטענה, כי **החוק** יוצר אפליה פסולה בין אזרחי המדינה על רקע דתם.

נטען, כי אשתו הראשונה של הנאשם, הגב' חנאן אבו קרינאת, סובלת ממחלת האפילפסיה וזקוקה לטיפול רפואיים תכופים. במצב דברים זה ניתן להצדיק היתר לנאשם לשאת אישה שנייה, אך הנאשם לא פנה לבית הדין השרעי לקבל היתר מאחר שהוא אינו עומד בחריגים הקבועים בחוק, בסעיף 180 הנ"ל.

4. כן הפנתה ההגנה לדוגמאות מבית הדין הרבני שם הותרו על פי ההלכה היהודית נישואים לאישה שנייה, גם במקרים בהם לא התקיימו החריגים של סעיף 180, ולמשל:

תיק מספר **110330/4 פלוני נגד פלונית** - בעל שבמשך שמונה שנים לא קיים יחסי אישות עם אשתו, האישה עמוד 1

מסרבת להתגרש, בית הדין הרבני מתיר לו לשאת אישה נוספת על אשתו.

תיק מספר **765725/1 המבקשים: פלוני ופלונית, ביה"ד האזורי נתניה**- זוג שביקש להתיר לבעל נישואי אישה שנייה היות והם נשואים 26 שנה ללא ילדים, והאישה מאסה בטיפול הפריה. בית הדין הרבני מתיר לבעל לשאת אישה שנייה.

תיק מספר **14-545570 פלוני נ' פלונית**- האישה אינה משתפת פעולה עם בית הדין לשם קידום הליך גירושין, ביה"ד קובע כי הבעל רשאי לפתוח בהליך התרת נישואין לשאת אישה שנייה והתיר לו לשאת אישה אחרת.

משכך נטען, כי המאשימה נוקטת באכיפה בררנית.

5. כן נטען, כי המאשימה בוחרת להגיש כתבי אישום רק במקרים בהם בית הדין השרעי מפנה את עניינם של חשודים ליועץ המשפטי לממשלה, כמו במקרה של הנאשם וכי המאשימה הערימה קשיים על קבלת מידע מספק בעניין זה.

6. נטען, כי הופרה **זכות היידוע** של הנאשם, שכן בניגוד לסעיף 60 א לחסד"פ הנאשם לא קיבל לידיו מכתב יידוע אודות זכות השימוע ונגזלה ממנו הזכות לשכנע את המאשימה שלא להגיע נגדו כתב אישום. המאשימה הפנתה למכתב יידוע שני שיצא ככל הנראה מפרקליטות מחוז חיפה, שייתכן כי נכתב ב-2019 או ב-2020, ושאין בו כתובת מדויקת של הנאשם.

7. נטען, כי הן החקירה והן הגשת כתב האישום במקרה זה נעשו בניגוד להנחיה 14.12 של פרקליט המדינה, לפי סעיף 3, הקובע כי "לא תפתח חקירה בעקבות צו של בית דין דתי אלא לאחר קבלת אישור המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) או מי שהוסמך על ידו לטפל בנושא". זאת, מאחר שלא התקבל אישור מוקדם כנדרש.

תגובת המאשימה לטענות המקדמיות:

8. המאשימה עותרת לדחיית הבקשה.

נטען, כי הנאשם לא הציג תשתית ראייתית לכאורית לביסוס טענת הגנה מן הצדק ודי בכך להביא לדחיית הבקשה (ע"פ 3215/07 **פלוני נ' מדינת ישראל**).

9. נטען, כי אין בסיס במקרה זה לטענת אכיפה בררנית פסולה, שכן לא נמצא שהאכיפה פוגעת בשוויון בכך שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין נאשמים דומים או מצבים דומים, לשם השגת מטרה פסולה או על יסוד שיקול זר, או מתוך שרירות גרידא.

בהקשר זה נטען, כי הנאשם עצמו מאשר שלא עמד בתנאי הסף שקבע המחוקק למתן היתר לשאת אישה שנייה, ולכן לא עשה דבר על מנת לממש את זכותו. בהחלטתו לשאת אישה שנייה, תוך כדי שהוא מודע כי הוא פועל בניגוד לחוק, עשה הנאשם דין עצמי. טענותיו כעת מבקשות להכשיר את מעשיו הפליליים של הנאשם.

10. נטען, כי פסקי הדין של בית הדין הרבני אליו הפנה הנאשם אינם רלוונטיים לענייננו, שכן מדובר במקרים בהם

נעשתה פניה לבית הדין מבעוד מועד וניתן אישור לשאת אישה שניה. כך, בניגוד למקרה זה.

11. נטען, כי אין מקום לדון בטענת האפליה הכללית לאפליה ולקיפוח של אזרחים מוסלמים לעומת אזרחים ערבים, שכן החוק מבחין בין הדתות ואין מקום לתקוף במסגרת טענה מקדמית את המצב החוקי הקיים. לענין זה, ההפניה למצב החוקי הבטל אינה רלוונטית שכן ההעמדה לדין נעשתה על פי המצב החוקי הנוכחי.

12. המאשימה טוענת, כי יישום הדין הקיים נעשה באופן שוויוני וצודק וכי הנאשם לא הרים את הנטל להוכיח שניסה להסדיר את מתן ההיתר בדרך כלשהי.

13. נטען, כי הנאשם לא עמד בנטל ראשוני להראות כי בעניינו נעשתה אכיפה בררנית פסולה. נטען, כי המאשימה מגישה כתבי אישום במקרים בהם מובא לידיעתה על ידי רשות מוסכמת קיומה של עבירה ונמצא כי קיימת תשתית ראייתית מספקת.

14. נטען בהקשר זה, כי ההחלטה על פתיחה בחקירה או העמדה לדין אינה של בית הדין הדתי. אלא שכחלק מהמאמץ הכולל למלחה בתופעת ריבוי הנישואין, מעביר בית הדין מידע אודות חשד לביצוע עבירה. עניין זה מוסדר בהנחיה 4.1112 של היועץ המשפטי לממשלה ואין רלוונטיות להנחיה 14.12 של פרקליט המדינה.

דין והכרעה:

15. עיינתי בטענות הצדדים ובמסמכים אליהם הפנו והמסקנה היא, כי יש לדחות את הטענות המקדמיות.

דומה, שאין אין מחלוקת בין הצדדים בדבר השינוי במדיניות האכיפה של העבירה של ריבוי נישואין, בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה.

אין בפני טענה, ממילא לא טענה מבוססת, כי עניינו של הנאשם שבפני אינו עומד בתנאי הנחיה 4.1112 של היועץ המשפטי לממשלה המסדירה את האכיפה בעבירה של ריבוי נישואין. נהפוך הוא, הנאשם עצמו מאשר כי אינו מקיים את החריגים הקבועים בחוק ומשום כך גם לא פנה לקבלת היתר מוקדם לשאת אישה שניה (להבדיל מאשרור הנישואין בפני בית הדין השרעי לאחר עריכתם).

16. טענה זו של הנאשם עומדת בעוכריו. לנאשם טענות חוקתיות לגבי המצב החוקי הקיים. הנאשם אינו טוען לפגם בהעמדתו לדין על פי החוק הקיים. אלא שלדעתו, יש לשנות את החוק. בכל הכבוד, הנאשם בחר במסגרת משפטית בלתי מתאימה לתקיפת המצב החוקי הכללי.

17. הנאשם בחר לעשות דין לעצמו וכעת מבקש, בתקיפה עקיפה, לתקוף את עצם קיומו של ההסדר החוקי בחקיקה ראשית. בכל הכבוד, בית המשפט לא יענה לפנייה מסוג זה.

18. הנאשם בחר שלא לפנות, על יסוד המסמכים הרפואיים שצורפו לבקשה, לערכאה הדתית המוסמכת ולבקש מראש היתר נישואין. לו עשה כן, ונדחה, פתוחה היתה בפניו הדרך לתקוף את החלטת הערכאה הדתית המוסמכת בפני בג"צ ושם לפרוס את טענותיו החוקתיות הנכבדות לגבי ההסדר החקיקתי השלם ולגבי אופן יישומו בעניינו. בפני הנאשם כמובן פתוחה היתה גם הדרך עובר לעריכת הנישואין, לתקוף את ההסדר החוקי בתקיפה ישירה.

19. במצב דברים זה, לא מצאתי כי ערכאה זו, במסגרת משפטית זו, צריכה להידרש לשאלה האם החקיקה הראשית מפלה מעיקרה אם לאו ולדון הפניה להיסטוריה החקיקתית של סעיפים 179-180 לחוק העונשין או לבחינת שיקול הדעת של בתי הדין הרבניים עת החליטו לתת היתר נישואין במקרים בהם פנו אליהם בשל כך.

20. מקרה זה, כאמור, אינו מתאים לתקיפה עקיפה של ההסדר החוקי הראשי או של מדיניות העכראות הדתיות המוסמכות, והנאשם לא עומד בחובות הבסיסיות המקנות לו סעד מנהלי מרחיק לכת המבוקש, במסגרת ההליך הפלילי.

לעניין זה ראו, בין היתר, ההלכות בעניין ע"א 4291-17 **עו"ד אלפריח נ' עיריית חיפה** (6.3.19); רע"א 2933-18 **עיריית אור עקיבא ואח' נ' מקורות חברת מים בע"מ** (1.8.19); עע"מ 7485/19 **קשקוש נ' מ"י** (6.7.20); דנ"פ **רותם נ' מדינת ישראל** (15.12.21).

21. בכל הנוגע להחלטה להעמיד לדין את הנאשם, ונאשמים דומים שכמותו, בעקבות הפנייה שנעשתה מטעם בתי הדין השרעי, לא ירדתי לסוף דעתה של ההגנה ולא מצאתי פסול בדבר. על מנת לבסס טענת אכיפה בררנית על פי הדין, וההלכה הנוהגת, על הנאשם לבסס לכל הפחות תשתית ראשונית המלמדת, כי בעניינו הפרטי נהגה המאשימה תוך סטייה ממדיניותה, או מהנחיותיה, או ממקרים דומים אחרים (וראו הדיון המפורט והנרחב בעניין **קשקוש** הנ"ל). הנאשם לא הציג ולו מקרה אחד המבסס כי בעניינו דווקא נהגה המאשימה באופן "בררני". די בכך על מנת לדחות את הבקשה.

22. בחנתי את הטענה בדבר אי קיום חובת היידוע. הנאשם אינו כופר בבקשה בקיומו של מכתב היידוע השני ואף לא כופר בתוקפו של אישור המסירה שנטען כי נמצא בתיק. בהיעדר טענה מפורשת במפגיע בעניין זה, לא בוססה טענה לקיומו של פגם. כך או כך, הלכה היא כי עצם קיומו של פגם, גם לו נמצא שקיים פגם שכזה, אינו מביא בהכרח לביטול כתב האישום. במקרה זה מאז הגשת כתב האישום ועד היום ניתנו מספר הזדמנויות להידברות בין הצדדים, בית המשפט אף הקצה לבקשת הצדדים זמן שיפוטי יקר לצורך קיום גישור פרטני בפני מותב אחר. ההידברות בין הצדדים אף בסיוע בית המשפט מוצתה והמשך ניהול ההליך הפלילי בנסיבות אלה מתחייב ממכלול נסיבות המקרה ואין בו לגרום לנאשם הקונקרטי שבפני משום עיוות דין על פי הדין הקיים.

23. בחנתי את הטענה בדבר הצורך בקבלת אישור מוקדם לפתיחה בחקירה על פי הנחייה 14.21 של פרקליט המדינה. עיון בהנחיה ובתגובת המדינה מלמד, כי זו אינה ההנחייה הרלוונטית החלה על המקרה שבפני אלא הנחייה 4.1112 של היועץ המשפטי לממשלה.

כאמור, בעניין הנחייה זו אין בפני טענה כי המאשימה פעלה שלא כדין בהגשת כתב האישום.

סוף דבר

24. הטענות המקדמיות נדחות.

במועד הקבוע ימסר מענה לכתב האישום והתיק ייקבע לשמיעת ראיות.

עמוד 4

ניתנה היום, ז' אייר תשפ"ב, 08 מאי 2022, בהעדר הצדדים.